

محیط بین‌المللی و نیز وضعیت محیط داخلی بر نظام سیاسی اثر می‌گذارد. از سوی دیگر، گاهی مردم درون این نظام‌ها برای امور متفاوتی ارزش قائل‌اند و بر آنچه ارزشمند می‌دانند، به‌طور یکسان تأکید ندارند. زمانی که ارزش‌های سیاسی مردم با ارزش‌های حاکمان متفاوت باشد، این امر پیچیدگی بیشتری می‌یابد. در حال حاضر، جمهوری اسلامی با بحران هویت روبه‌رو نیست، اما اختلالات هویتی دارد و این جمهوری انسجام‌یافته را دچار پریشانی می‌کند. اتفاقاً این اختلالات از همان نزاع قدیمی دو جهان زیست سنت و تجدد برآمده است؛ عده‌ای دل در گرو سنت دارند و هویت جمهور در پندار آنان برآمده از اسلامیت است و گروه دیگری برای زیست جمهوری ارزشی والا قائل‌اند و از اینکه تفسیرهای دینی ممکن است آن را مخدوش کنند نگرانند.

از همین جا بود که نزاع «اسلامیت و جمهوریت» به معرکه‌آرا تبدیل شد و مباحثی با عناوینی چون «انتصابی یا انتخابی بودن ولایت فقیه»، «مشروعیت الهی بلاواسطه یا مشروعیت الهی مردمی برای ولایت فقیه» و بحث‌هایی در باب «مردم‌سالاری دینی» مطرح شد و مناقشات نظری

